

چرا در ایران عصر قاجار نقاشی جایگاهی نداشت؟

۲۵ مرداد ۱۳۹۵ ساعت ۱۱:۲۵

در ایران مدرسه ای که در آن علم نقاشی تعلیم داده شود هنوز دائر نشده بلکه معلم مخصوص این علم یا نقاشی کامل هم دیده نمی شود و هنوز نقاشان آنجا نمی توانند حالت طبیعی را در نقاشی بنمایند....

جوان و تاریخ- سبک زندگی

هنر از جمله مقوله هایی است که از طریق آنان می توان به بررسی تاریخ اجتماعی یک کشور برداشت. فراتر از آن با واکاوی هنرهای موجود در یک جامعه می توان باورها و اعتقادات آن جامعه را مورد بررسی قرار داد. همچنان که چارلز جیمز ویلس به بررسی نقاشی ایران در عصر قاجار پرداخته است:

«... ایرانیان ملت قانع نیکویی هستند و همیشه به صنایع مختصر پرفایده مایل می باشند و غالباً آن اشیائی را می خردند که از آنها به سهولت فایده ببرند. مطلب بر این است که نقاشان عموماً و اربابان صنایع خصوصاً در آن مملکت قرب و منزلتی ندارند و معتبرترین آنها به نظر مانند نقاش پرده سازی می باشند که به هیچ وجه از عمل نقاشی ربط نداشته باشند، و به نظر می آید که تمام نقاشان ایرانی از پیش خود این صنعت را یاد گرفته اند و به همین جهت است که نقاشان آنجا تا به حال غیر از نقاشی بر روی پرده ها و حل نمودن رنگ و سایر کارهای جزئی چیز دیگری را تحصیل نکرده اند. مثلاً در ایران مدرسه ای که در آن علم نقاشی تعلیم داده شود هنوز دائر نشده بلکه معلم مخصوص این علم یا نقاشی کامل هم دیده نمی شود و هنوز نقاشان آنجا نمی توانند حالت طبیعی را در نقاشی بنمایند، و تاکنون بهره کاملی از این علم شریف نبرده بلکه نصیب ایشان نشده است، و فقط چیزی را که خوب آموخته و سرمشق خود قرار داده اند همان نقاشی هایی است که نقاشیان قدیم ترسیم نموده و بعد به تدریج به دست ایشان افتاده و از روی آن نقاشی می کنند.»^۱

نکته ای که ویلس در مورد عدم اهتمام ایرانیان در گسترش هنر نقاشی نادیده می گیرد، میزان تاثیر باورها و اعتقادات مردم کشور ما بر این امر است. او ایران را با غرب مقایسه می کند و انتظار دارد هر آنچه در این بخش از دنیا رواج دارد در ایران نیز روی دهد، در حالی که گسترش هنر نقاشی در قرن هجدهم و نوزدهم - و حتی قبل از آن - در غرب، به دلیل تثبیت باورهای اومانیستی در این سرزمین است که به دنبال عصر رنسانس صورت گرفت؛ در حالی که در یک جامعه خدامحور چون ایران، هنرهای پیکرتراشی و نقاشی به دلیل اهمیت درجه دوم انسان به عنوان موضوع هنر، کمتر دارای اهمیت است.

۱- چارلز جیمز ویلس، تاریخ اجتماعی ایران، مترجم: سید عبدالله، تهران، نشر طلوع، ۱۳۶۶، چاپ دوم، ص ۱۸۵

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۲۲۱۴۶/چرا-عصر-ایران-چرا/۲۲۱۴۶>